[2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 281 : 2024 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 17

ਐੱਸ.ਵੀ. ਸਮੁਦ੍ਰਮ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8067)

04 ਜਨਵਰੀ 2024

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ*, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੱਦਾ

ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਅਰਥਾਤ, 14,68,239/- ਰੁਪਏ 18% ਤੋਂ ਸਿਰਫ 25% ਟੈਂਡਰ ਰਕਮ ਜੋ 3,71,564/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ 9% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਕੀ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 - ਐੱਸ. 34 - ਪੁਰਸਕਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 3,71,564 ਰੁਪਏ (25%) ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ) ਦੇ ਨਾਲ 10,000/- ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ @ 9% ਵਿਆਜ - ਮਲਕੀਅਤ:

ਹੋਲਡ: ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਐਸ. 34 ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ। 34 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ - ਨਾਲ ਹੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਧਾਰ - ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 18.02.2003 ਸੀ. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015 ਦਾ ਗੁਣ - ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਵਾਰਡ ਕਿ ਕੀ ਇਹ, (a) ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਭਾਰਤ; (ਬੀ) ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ; (c) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ; ਅਤੇ (d) ਕੋਈ ਐਕਟ ਦੇ s.75 ਅਤੇ s.81 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ - ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ, ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਹਮਲਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਭਾਰਤ ਦਾ - ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਠ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ - ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸ ਜ਼ਮੀਨ (ਜ਼) ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂ/ਐਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 34, ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਲੱਭਿਆ - ਇਨ ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ, ਸੋਧਿਆ ਆਰਡਰ - ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗੀ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ - ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ, ਦਰੁਸਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਦੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ - ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 28, 29, 30, 31, 33]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 - ਐੱਸ. 37 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ u/s. ਐਕਟ ਦਾ 37 - ਮਲਕੀਅਤ:

ਹੋਲਡ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਮਾਨ u/s. 34, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਐਕਟ ਦੇ s.37 ਦਾ - ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ। 37 ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਸਨ:- (ਏ) ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ; (ਬੀ) ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 34; ਅਤੇ (c) ਅਰਜ਼ੀ (ਵਾਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। 34 ਅਤੇ 37 - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੁਝ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ (ਦਾਅਵਿਆਂ 3 ਅਤੇ 7, ਖਾਸ ਕਰਕੇ) ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲਾਗਤ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ" – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਹੈ - ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਸਨ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ - ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਐਕਟ ਦੇ s.34 ਅਤੇ s.37 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ 18.02.2003 ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਹੈ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ। [ਪਾਰਾ 39, 42, 43, 47]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਹਕੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2021) 9 SCC 1; ਦੱਖਣ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੇਵੀਗੈਂਟ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ [2021] 1 SCR 1135: (2021) 7 SCC 657; ਐਸੋਸੀਏਟ

ਬਿਲਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਡੀਡੀਏ [2014] 13 ਐਸਸੀਆਰ 895: (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 49; ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2019) 15 SCC 131: [2019] 7 SCR 522; MMTC ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਵੇਦਾਂਤਾ ਲਿਮਿਟੇਡ [2019] 3 SCR 1023: (2019) 4 SCC 163; UHL ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2022] 1 SCR 1: (2022) 4 SCC 116; ਹੈਦਰ ਕੰਸਲਟਿੰਗ (ਯੂਕੇ) ਲਿਮਿਟੇਡ v. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [2014] 14 SCR 1029:(2015) 2 SCC 189 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਲਾਰਸਨ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਫ੍ਰੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2023] 11 SCR 86: 2023 SCC ਲਾਈਨ 982 'ਤੇ; ਡਾਇਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ v. ਕ੍ਰੋਮਪਟਨ ਗ੍ਰੀਵਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [2019] 15 SCR 295: (2019) 20 SCC 1; ਕੋਂਕਣ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਚਨਾਬ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ [2023] 11 SCR 215: (2023) 9 SCC 85; ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (2022) 1 SCC 131; ਡੀਡੀਏ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ ਸ਼ਰਮਾ [2008] 12 SCR 785: (2008) 13 SCC 80; ਭਾਰਤੀ ਤੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ (2022) 4 SCC 463; ਜੇ.ਜੀ. ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ UOI [2011] 8 SCR 486: (2011) 5 SCC 758 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸਚੀ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 [ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015]।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸਚੀ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ; ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ; ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ; ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8067। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 07.02.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2010 ਦੇ MFA ਨੰਬਰ 24507 ਵਿੱਚ ਧਾਰਵਾੜ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਦਾ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਜਤ ਰਾਣਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜੂ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਿਮਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਵਿਸ਼ਕਾਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੁਪਤੀ, ਮਨੇਂਦਰ ਪਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਜੇ ਕਰੋਲ ਜੇ.

1. ਇਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮੁੱਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 7 ਫਰਵਰੀ, 2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ MFA ਨੰਬਰ 24507 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਧਾਰਵਾੜ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 37(1) ਦੇ ਤਹਿਤ 2010 (ਏ.ਏ.) ਐਕਟ, 19961 , ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2010 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਐਕਟ, 1996 ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰ. 08/2003, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਤੱਥ ਹਨ:-

2.1 ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਵੀ.ਸਮੁਦ੍ਰਮ2 ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਲਾਸ II ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਹੈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਕ ਠੇਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸਿਰਸੀ ਵਿਖੇ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਦੇ ਰੁ. 14.86 ਲੱਖ

2.2 ਉਕਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 8 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 6 ਮਈ 1992 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵ, ਇਸ ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨੇ ਮਾਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ।

2.3 ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲੈਂਟ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਰਾਜ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸਾਈਟ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿੱਚ.

1 A&C ਐਕਟ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ।

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

2.4 ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰਲ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 31 ਮਈ, 2002, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਅੰਗਦੀ, ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਨੂੰ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 2002

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਾਲਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

3. ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ 18,06,439/- ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ @ 18% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ, 9 ਮਾਰਚ, 1994 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ.

4. ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:-

(a) ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ;

(ਬੀ) ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਡਰਾਇੰਗਾਂ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਪਲਾਈ; ਅਤੇ

(c) ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ।

5. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਮੁੱਦੇ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਾਏ ਗਏ। ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ.	ਦਾ ਬਿੰਦੂਵਿਚਾਰ	ਤਰਕ
1	ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਪੂਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁੱਲ ਲਈ ਸਾਈਟ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ	1) ਸਮੁੱਚੀ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ.ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪੂਰੀ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ.ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ07.03.1990 ਨੂੰ ਵੱਧ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਦਸੰਬਰ 1990 ਨੂੰ ਵੱਧ.

2	ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੰਮਕਾਜੀ ਡਰਾਇੰਗ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਆਦਿ	1) ਡਰਾਇੰਗ ਆਮ ਖੁਦਾਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪੈਰਾਂ ਲਈ, ਕਾਲਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਸਤੰਬਰ 1990 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ, ਨਾਲ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ 2) R28 ਦੀ ਡਰਾਇੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1991 ਪਰ 1 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਸੀ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦੇਰੀ. 3) ਡਰਾਇੰਗ 1 ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਫਰਸ਼ ਸਲੈਬ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 13.10.1992 ਪਰ 01.11.1992 ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯਾਨੀ. 06.05.1992 ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 4) ਲਿੰਟਲ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਡਰਾਇੰਗ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੇ ਬੀਮ, ਛੱਤ ਦੇ ਬੀਮ, ਸਲੈਬ, ਆਦਿ 05.10.1991 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 15.10.1991 ਨੂੰ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਬਦਲੀ ਗਈ ਸਾਈਟ ਉਸਾਰੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ 14.02.1991 ਨੂੰ
3	ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸਮੱਗਰੀ	ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ, ਉਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਮਿਲਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ.

6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁੱਲ 11 ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਰਕਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ 9 ਦਾਅਵੇ। ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਸਾਰ

ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ.	ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ	ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਰਕਮ
1	ਓ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ. ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ	ਰੁ. 83,300/-	ਰੁ. 83,300/-
2	ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ	ਰੁ. 83,300/-	ਰੁ. 83,300/-
3	ਵਿਹਲੀ ਕਿਰਤ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ	ਰੁ. 1,77,300/-	ਰੁ. 1,77,300/-
4	ਬੇਕਾਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ	ਰੁ. 98,500/-	ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
5	'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੰਮ ਦੀ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ	ਰੁ. 24,000/-	ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

6	'ਤੇ ਵਾਧੂ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਟਰਿੰਗ, ਸੈਂਟਰਿੰਗ, ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ।	ਰੁ. 15,800/-	ਰੁ. 15,800/-
7	ਨੂੰ ਸੋਧੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ	ਰੁ. 11,33,000/-	ਰੁ. 9,67,300/-
8	ਫ੍ਰੀਕ ਦੀ ਰਿਫੰਡ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੰਮ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਦਰਾਂ	ਰੁ. 33,469/-	ਰੁ. 33,469/-
9	ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਮ੍ਹਾ	ਰੁ. 57,770/-	ਰੁ. 57,770/-
10	ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਪ੍ਰੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ, ਪੇਂਡੇਨਟੇਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ	@18% ਪੀ.ਏ. 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੰ.1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ, 09.03.94 ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ @18% ਪੀ.ਏ. ਸਭ 'ਤੇ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 09.3.94 ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ
11	ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ	ਰੁ. 1,00,000/-	ਰੁ. 50,000/-

7. ਉਸੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ A&C ਐਕਟ ਦੀ 34, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ, ਨੇ 2 ਪਾਇਆ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ: -

“1. ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਠੋਸ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਹੁਦਰੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ?

2. ਕਿਹੜਾ ਹੁਕਮ?"

8. ਵਿਦਵਾਨ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 3,71,564 ਰੁਪਏ (ਟੈਂਡਰ ਦਾ 25%) ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਰਕਮ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 10,000/- ਸਾਲਸੀ @ ਵੱਲ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 9% ਵਿਆਜ. ਅਜਿਹੇ ਸੋਧ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ: -

8.1 ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਪਿਛਲੀ ਸਾਈਟ ਤੋਂ 200m ਦੀ ਦੂਰੀ. ਭਾਵੇਂ ਏ ਸਾਈਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਦਫਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੀ

ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਸਨ "ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ".

8.2 ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਵਿਹਲੇ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਈ ਦਿਨ ਉਹੀ ਵਿਹਲਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ "ਉਸਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਲਈ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

8.3 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇ, ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

8.4 ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਸਾਰੀ, ਉਹ ਦਰਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸਾਲ 1989-90 ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

8.5 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। 'ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੀ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਲਟਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਿੱਲ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ. ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਫੜੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ।

8.6 ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਹੈ ਘਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ 7 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਗਸਤ 1990 ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ, ਲਈ ਕੋਈ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

8.7 ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਨ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੰਮ/ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਡੁਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ.

8.8 ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 50,000/- 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਵਿਭਾਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਹੈ" ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

8.9 ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ, ਉਹ ਵੀ ਇੰਨੀ ਉੱਚੀ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਜੋ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਬੋਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

8.10 ਬਾਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

9. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ।

9.1 ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਦਾਅਵਾ ਨੰਬਰ 7 ਜੋ ਕਿ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਦਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ ਹੈ ਕੰਮ ਦੀ ਲਾਗਤ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ ਕੰਪਲੈਕਸ.

9.2 ਲਾਗਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਸਾਲ 1989-90 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਸਾਲ 1992 ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਅਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ।

9.3 ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੈਰਵਾਜਬ ਹੈ। “ਇਹ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਾਲਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਐਕਟ ਦਾ 34"

9.4 ਵਿਹਲੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਟਿਊਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਨੰਬਰ 3 1,77,300/- ਰੁਪਏ "ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ।" ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਤ ਦੇ ਵਿਹਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

9.5 ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲਾਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ "ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ" 'ਤੇ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ

ਦਾਅਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

10. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ, ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੋਧਿਆ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ, 14,68,239/- ਰੁਪਏ @ 18% ਤੋਂ ਸਿਰਫ 25% ਟੈਂਡਰ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 3,71,564/- ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਇਸ 'ਤੇ 9% ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸਿੱਖਿਆ।

<u>ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ</u>

11. ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

12. 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 34 ਅਤੇ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ A&C ਐਕਟ।

13. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 22 ਨੂੰ ਸੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2010।

14. ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ A&C ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34/37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੰ ਹੁਣ res integra. ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਧੇਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ. A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(4); ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ "ਰੈੱਡਫਰਨ ਐਂਡ ਹੰਟਰ ਆਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ" ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਫੈਸਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ, 6ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਹਾਕੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 3 , ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰਲ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਵਾਰਡ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧਣ" ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਲਕਸ਼ਮਣ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਹੋਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਖਣ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿ. ਨੇਵੀਗੈਂਟ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ 4 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ: -

3 (2021) 9 SCC 1 (2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

4 (2021) 7 SCC 657 (2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

"44. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦਾਇਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਆਧਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (2-ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। McDermott ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਕ. ਬਨਾਮ ਬਰਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ [ਮੈਕਡਰਮੋਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਕ. ਬਨਾਮ ਬਰਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2006) 11 SCC 181], ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 208, ਪੈਰਾ 52) "52. 1996 ਐਕਟ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਸਿਰਫ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ. ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਆਦਿ ਅਦਾਲਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੁਬਾਰਾ ਜੇ ਇਹ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਮਤਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਲਾਰਸਨ ਏਅਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ 2023 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਫ੍ਰੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ 5.

17. ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ. ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਲਨਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ (ਡਾਇਨਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰੋਮਪਟਨ ਗ੍ਰੀਵਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ6)। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ

5 2023 SCC ਔਨਲਾਈਨ 982 (2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

6 (2019) 20 SCC 1 (3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ)

ਕੁਝ ਖਾਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ. ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਰਸਲ ਆਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ" ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ, ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ, ਨਾ ਕਿ ਅੰਦਰ ਜਿਸਨੂੰ "ਇੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤਰੀਕਾ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਤਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਾਰਨ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ.

18. ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਇੱਕ ਮੰਨਣਯੋਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ (ਕੋਨਕਣ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਨਾਬ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 7)।

19. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਪਟਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ8)।

20. ਅਸੀਂ 18 ਫਰਵਰੀ, 2003 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਈ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2015. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਅਤੇ ਅਣਸੋਧਿਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਓ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"2015 ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

34. ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ। -

(1) ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(2) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਤਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ- ...

(v) ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਭਾਗ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ

7 (2023) 9 SCC 85 (ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

8 (2022) 1 SCC 131 (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ)

ਅਪਮਾਨਜਨਕ, ਜਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨਾ, ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਭਾਗ ਨਾਲ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ-

(i) ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ

(ii) ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ.

ਵਿਆਖਿਆ।-ਉਪ-ਕਲਾਜ਼ (ii) ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸ਼ੱਕ, ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 75 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 81.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਪੋਸਟ 2015 ਸੋਧ

34. ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ।—(1) ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(2) ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਤਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ-

...

(ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ-

(i) ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ

(ii) ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ.

[ਵਿਆਖਿਆ 1.—ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ, ਤਾਂ ਹੀ, -

(i) ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 75 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 81; ਜਾਂ

(ii) ਇਹ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਜਾਂ

(iii) ਇਹ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 2.—ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਸਟ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ।]

[(2-ਏ) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲੋਂ, ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਹੈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਸਿਰਫ਼ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ।]"

21. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ ਸ਼ਰਮਾ9 ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ, ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

22. ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਡੀ.ਏ.10 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਹਨ ਨੋਟ ਦੇ. ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"15. ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹ ਭਾਗ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਜੋ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦਾ ਆਈ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 34(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ (3), ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"5. ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਦ।—ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਫੋਰਸ, ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9 (2008) 13 SCC 80 (2 ਜੱਜ ਬੈਂਚ)
10 (2015) 3 SCC 49 (2 ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

16. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 1996 ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ 1940 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ, ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਸਾਲਸੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ.

17. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)(ਏ) ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਗੁਣ ਹਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

23. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ; (ਬੀ) ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ; (c) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਅਤੇ 81 ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

24. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਕੋ-ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੀਤੀ. ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ; ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:-

25. ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

"19. ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ "ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ" ਦੀ ਧਾਰਾ 34(2)(b)(ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਾ ਪਾਈਪਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ [(2003) 5 SCC 705 : AIR 2003 SC 2629] ਆਯੋਜਿਤ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 727-28 ਅਤੇ 744-45, ਪੈਰੇ 31 ਅਤੇ 74)

"31. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੁਹਾਵਰੇ 'ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

11 (2019) 15 SCC 131 (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ)

ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ. ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ. ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਕੀ ਹੈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ. ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ/ਨਿਰਣੇ/ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰੇਣੁਸਾਗਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ' ਸ਼ਬਦ [ਰੇਣੁਸਾਗਰ ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ, 1994 Supp (1) SCC 644] ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ - ਅਵਾਰਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ:

(a) ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਤੀ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤ; ਜਾਂ

(c) ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਜਾਂ

(d) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਮਾਮੂਲੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ. ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ. ਅਜਿਹਾ ਐਵਾਰਡ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

26. Ssangyong ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (supra) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ). ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 37 ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"37. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਘਰੇਲੂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਨ ਸਬੰਧਤ, ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਹੇਠ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2-ਏ), ਸੋਧ ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 34. ਇੱਥੇ, ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੀ "ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ", ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ।"

27. ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ 12

"42. ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ:

42.1. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ।

42.2. ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ/ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਓ।

42.3. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ

42.4. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਵਿਗੜਦਾ ਹੈ।

42.5 ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਾਂ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ।

42.6 ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ।"

<u>ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਏ ਐਂਡ ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ</u>

28. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਪਾਠ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ. ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏ ਐਂਡ ਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਆਧਾਰ(ਜ਼) ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਲੱਭੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ, ਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ.

12 (2022) 4 SCC 463 (2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

29. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਗੁਣ ਹਨ ਸਿਰਫ ਅੰਦਰ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿਵਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕਾਰਨ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਜੱਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰੇਗੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ।

30. ਅਸੀਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ, ਮਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਪੱਖਪਾਤ ਸਮੇਤ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ.

31. ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

32. A&C ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਨ ਐਕਟ, ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਾਂ, ਸੂਚੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਹਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

32.1 ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ 25% ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ (ਗਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ" ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਸਾਈਟ ਡਰਾਇੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਰਾਇੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ. ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਇੱਕ ਦੁਰਾਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਡਰਾਇੰਗ ਬੀਮ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿੱਚ "ਸਿਰਫ ਮਾਮੂਲੀ" ਸਨ ਜੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ"। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੇਬ

"...ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਥੋਂ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਜੇਬ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ, ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਰਕਮ, ਇਹ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ..."

32.2 ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ, ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਬਦਨਾਮ:-

"...ਮਾਣ ਹੈ ਸਾਲਸ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹੈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ..."

32.3 ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਦੇਖ ਕੇ :-

"...ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜੇਕਰ ਸਾਲਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ..."

32.4 ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਅਵਾਰਡ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਰਥ ਹੈ:-
"...ਇਹ ਆਮ ਸਮਝ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਰੀਖਣ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਾਰੀ ਤੱਕ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੁਦਾਈ. ਇਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਸਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੇਟਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦ. ਸੋ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾਈ ਵਿਰੋਧੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਹੈ।

32.5 ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਝ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਖਜ਼ਾਨਾ. ਉਹ ਸਭ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ

32.6 ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸੀ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਇਕੱਠੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਸਾਈਟ ਅਤੇ ਡਰਾਇੰਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ, ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜਿਆ।

32.7 ਦੂਸਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਕਿ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਸੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਕੰਮ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਾਜ਼ੇ. ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਲਸ.

32.8 ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ, ਅਦਾਲਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

32.9 ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਡਰਾਇੰਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਆਰਡਰ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ, "ਸਾਬਕਾ. ਆਰ 38 ਤੋਂ 95" ਤੁਰੰਤ ਸਪਲਾਈ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਿਰਤ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀ ਯੋਗ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

33. ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਸੋਧ ਜੱਜ, ਸਿਰਸੀ, ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

<u>ਧਾਰਾ 37 ਏ ਐਂਡ ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ</u>

34. ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਅਧੀਨ A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

35. ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ MMTC Ltd. ਬਨਾਮ ਵੇਦਾਂਤਾ ਲਿਮਟਿਡ.13 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

"14. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਧਾਰਾ 34, ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਅਦਾਲਤ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 34 ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਹੌਲੀ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

36. ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ UHL ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 14. ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"16. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਕਾਫ਼ੀ ਤੰਗ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਤ ਹੈ।"

37. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਐਮਐਮਟੀਸੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਾ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ.

38. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸਰਤ ਦੀ ਸੀਮਾਬੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ 37 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸੀ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਵਾਰਡ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ (ਸੈਕਸ਼ਨ 15) ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਸੀ

13 (2019) 4 SCC 163 (2 ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

14 (2022) 4 SCC 116 (3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

ਅਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।15

39. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 34, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਰੂਪ। ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰਣਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਹੈ।

40. ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਅਤੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ. ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਦਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੋ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਏ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

41. ਜੋ ਗੱਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਦੀ ਫੈਕਟਰਿੰਗ ਸਾਲ 1989-90 ਅਤੇ 1992 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ 100% ਵਾਧਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਸੀ. ਪਰ ਫਿਰ ਬਰਾਬਰ, ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 25% ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਵਾਧਾ। ਖੈਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੋ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਾਧੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਠੇਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ।

42. ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ A&C ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਬਣੀ।

ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਸਨ:-
(ਏ) ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ;
(ਬੀ) ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ; ਅਤੇ
(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਤੇ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਲਾਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

43. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੁਝ ਦਾਅਵਿਆਂ (ਦਾਅਵਿਆਂ 3 ਅਤੇ 7, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ) ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ "ਵਿਗੜਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਲਟ" ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

15 ਲਾਰਸਨ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰੈਫ੍ਰਿਜਰੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ 982 (2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

ਕਿ ਜੱਜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਕੜ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹੈ ਇਸ ਲਈ. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕੀ ਸਨ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਕੀਮ ਵੀ ਏ ਐਂਡ ਸੀ ਐਕਟ।

44. ਜੇਜੀ ਇੰਜਨੀਅਰਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਬਨਾਮ UOI 16 ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 27, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ।" ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਹੈ ਸਿੱਖੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਡਦੀ ਹੈ.

<u>ਵਿਆਜ 'ਤੇ</u>

45. ਵਿਆਜ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਵਿਆਜ @ 18% p.a., w.e.f. 09 ਮਾਰਚ 1994 ਤੱਕ ਘਟਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ 9%। ਵਪਾਰਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਣਤੀ ਗਈ ਦਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪ੍ਰੀ-ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ, ਪੈਂਡੈਂਟਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਨੇ ਹੈਦਰ ਕੰਸਲਟਿੰਗ (ਯੂ.ਕੇ.) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ 17 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, S.A. ਬੋਬਡੇ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ. (ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਵਜੋਂ) ਲਈ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਮਤ:

"4. ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਏ ਅਵਾਰਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉੱਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰੀ-ਅਵਾਰਡ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ... ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਹਨ "ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ"। ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਜੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

16 (2011) 5 SCC 758 (2 ਜੱਜ ਬੈਂਚ)

17 (2015) 2 SCC 189 (3 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ)

ਭੁਗਤਾਨ ਜਿਸ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ "ਕੁਲ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ" ਵਰਗੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇੱਥੇ ਸ਼ਬਦ "ਜੋੜ" ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ"। ਧਾਰਾ 31(7) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਖਾਸ ਰਕਮ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ.

....

7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਾਂਵ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ, ਸ਼ਬਦ "ਸਮ" ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ"; ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - "ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ" ਅਤੇ "ਵਿਆਜ" ਜਾਂ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਬਦ "ਜੋੜ" ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਰਕਮ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ... ਵਿਆਜ ..." ਤੋਂ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਭਾਵ ਪੋਸਟ-ਅਵਾਰਡ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਜੋੜ”, ਜੋ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਠਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

...

9. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਵਾਰਡ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਛੇਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਮ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

46. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ 18% ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਇਹੀ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ 9% ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਦੇ। ਅਧੀਨ ਸਾਡੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਟੀਕਲ 142, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ @ 9% ਪੀ.ਏ. ਤੋਂ ਅਵਾਰਡ ਪੈਂਡੈਂਟਲਾਈਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ।

ਸਿੱਟਾ

47. ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਏ ਐਂਡ ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ, ਪੈਰਾ 1 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣਾ(ਨਾਂ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਵਾਰਡ ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ 2003 ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ।

48. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਲਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਹੈੱਡਨੋਟ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE